

Rozwój mowy dziecka

Wpisany przez Koordynator
poniedziałek, 13 października 2014 10:25

Fłopak jestem, mam poltasy,

czyli o rozwoju mowy dziecka.

Mowa, jej nadawanie i odbiór, jest niezbędnym elementem funkcjonowania człowieka. Słuchając mowy innych, zdobywamy wiedzę o otaczającym nas świecie, a nadając komunikaty- najpierw słowne, potem pisane- wyrażamy swoje poglądy, uczucia, przeżycia.

ROZWÓJ MOWY nie przebiega u każdego dziecka jednakowo. To, jak szybko i efektywnie następuje jej rozwój, jest zależne od:

Rozwój mowy dziecka

Wpisany przez Koordynator
poniedziałek, 13 października 2014 10:25

a) poziomu funkcjonowania mózgu (zjawisk zachodzących w strukturach korowych, układzie pozapiramidowym, drogach nerwowych),

b) stopnia sprawności narządów mownych (oddechowych, fonacyjnych, artykulacyjnych) i ich właściwej budowy anatomicznej,

c) sprawnie funkcjonującego słuchu fizycznego.

I chociaż mowa u każdego dziecka rozwija się indywidualnie, można wskazać na pewne, względnie stałe etapy jej rozwoju.

Rozwój mowy dziecka

Wpisany przez Koordynator
poniedziałek, 13 października 2014 10:25

Etap przygotowawczy przypada na czas między 3 a 9-tym miesiącem życia płodowego dziecka. Już wtedy wykształcają się narządy mowne i zaczynają funkcjonować. Płód odbiera zjawiska rytmiczne, czyli kołysanie w czasie chodzenia mamy oraz słyszy bicie jej serca. Zapamiętuje głos mamy i reaguje na przeróżne bodźce słuchowe- wzrasta akcja serca, dziecko wykazuje ogólny niepokój ruchowy.

Okres melodii przypada mniej więcej na 1 rok życia dziecka. Można wyróżnić w nim dwa szczególnie ważne etapy:

a) głużenie

b) gaworzenie.

W tym czasie dziecko porozumiewa się z otoczeniem za pomocą krzyku lub płaczu, które początkowo są naturalnymi odruchami, potem zaś zmieniają się w tzw. apele (dziecko uświadamia sobie, że za pomocą krzyku lub płaczu, może coś wymóc na otoczeniu). Niemowlę wydaje też okrzyki naturalne, zaczynają się także pojawiać pierwsze głoski swoiste dla języka: a, e, i, m, b, n, t, d.

Rozwój mowy dziecka

Wpisany przez Koordynator
poniedziałek, 13 października 2014 10:25

Okres wyrazu trwa zwykle od 1-go do 2-go roku życia. Zasób realizowanych głosek zwiększa się o następujące: u, y, o. Pojawiają się też w zasadzie wszystkie spółgłoski oprócz [s, z, c, dz, sz, ż, cz, dż, r]. W tym czasie dziecko zaczyna wypowiadać pierwsze słowa, które często są zniekształcane brzmieniowo, skracane, niektóre głoski zastępowane są innymi, łatwiejszymi do artykulacji, a niektóre zupełnie opuszczane. Przykładowe realizacje wypowiedzianych słów: [gazeta]→[dazita], [masz]→[mac], [ciocia]→[tota], [tam]→[kam], [lala]→[łała].

Okres zdania to etap w kształtowaniu się mowy zamykający się w przedziale 2-3 lat. Zwykle pod koniec tego okresu, dziecko rozpoczyna naukę w przedszkolu. Umie wtedy wymówić wszystkie głoski charakterystyczne dla języka polskiego z wyjątkiem [s, z, c, dz, sz, ż, cz, dż, r], choć zdarza się, iż dziecko posługuje się i tymi głoskami. Głoski szumiące- [sz, ż, cz, dż], syczące- [s, z, c, dz] oraz [r] są najczęściej zastępowane innymi, np. [r→l, j, ł], syczące i szumiące zastępowane są głoskami [ś, ź, ć, dź]. Mogą pojawiać jeszcze inne substytucje głosek: zamiast [ch] dziecko może mówić [f]: pojawia się słowo [fłopak] zamiast [chłopak] lub odwrotnie: [f] jest realizowane jak [ch]: [bufet]→[buchet]. Wciąż dziecko upraszcza sobie grupy spółgłoskowe zarówno na początku jak i w środku słowa, często opuszcza końcowe głoski lub pomija nawet całe grupy spółgłoskowe. Mowa dziecka ma wówczas postać wypowiedzenia, zdania, pojawia się kilka słów powiązanych w jedną całość niekoniecznie jednak poprawną pod względem stylistycznym i gramatycznym.

Okres swoistej mowy dziecięcej trwa od 3-go do 7-go roku życia. Już w wieku 5-6 lat dziecko potrafi wymówić wszystkie głoski. Najwcześniej utralają się syczące: s, z, c, dz, potem- bo około 4-go roku życia- głoska [r], a najpóźniej, bo około 5-go roku życia, utralają się szumiące [sz, ż, cz, dż]. Wzbogaca się zasób słownika czynnego i dziecko zaczyna używać coraz bardziej skomplikowanych słów w różnych kontekstach. Oprócz zdań pojedynczych pojawiają się zdania złożone i wielokrotnie złożone, najczęściej poprawne.

Kiedy do logopedy?

Za normę rozwojową przyjmuje się sześciomiesięczne opóźnienia w nabywaniu poszczególnych stadiów mowy.

ponad półroczne opóźnienia są wskazaniem do konsultacji logopedycznej.

P

Pomoc logopedy może być też przydatna w następujących przypadkach:

- gdy dziecko rodzi się z objawami wcześniactwa,

Rozwój mowy dziecka

Wpisany przez Koordynator
poniedziałek, 13 października 2014 10:25

- jego rozwój motoryczny przebiega powoli i nieharmonijnie,
- ma stwierdzone nieprawidłowe napięcie mięśniowe,
- miało lub ma kłopoty ze ssaniem, połykaniem, przeżuwanym, gryzieniem,
- mało gaworzy, jest mało aktywne głosowo,
- nieprawidłowo oddycha (przez usta),
- nie kontroluje wycieku śliny,

Rozwój mowy dziecka

Wpisany przez Koordynator
poniedziałek, 13 października 2014 10:25

- ma nieprawidłową budowę narządów artykulacyjnych (języka, podniebienia, warg),

- jest bardzo ruchliwe lub przeciwnie- apatyczne.

Wcześnie zdiagnozowane problemy dziecka i podjęte działania terapeutyczne pod okiem specjalisty spowodują, że rozwój mowy dziecka będzie przebiegał prawidłowo.

Leon Kaczmarek, *Nasze dziecko uczy się mowy-*

oprac. logopeda Agnieszka Janocha.

Rozwój mowy dziecka

Wpisany przez Koordynator
poniedziałek, 13 października 2014 10:25
